

Összetett kapcsolat van a skizofrénia és a marihuána között

2010. július 28., szerda, 21:00

<http://www.lifenetwork.hu/print/lifenetwork/pszichologia/20100729-osszetett-kapcsolat-van-a-skizofrenia-es-a-marihuana-kozott.html>

A tudósok a "Reefer Madness" című film sikere óta keresik a választ arra, mi az összefüggés a marihuána és a pszichózis között. A kannabisz egészséges emberekben is rövid ideig tartó pszichotikus epizódokat, például hallucinációkat és paranoiát okozhat, de a kutatók már régóta ismerik az összefüggést a marihuánahasználat és a krónikus pszichotikus betegség, a skizofrénia között.

Ellentmondásos kapcsolat

Több tanulmány is igazolta, hogy a skizofrének körülbelül kétszer gyakrabban szívnak füvet, mint az egészségesek, miközben ez fordítva is igaz: a marihuánafogyasztóknál kétszeres a skizofrénia kialakulásának kockázata. Már a szer kipróbálása is negyven százalékkal emeli meg a skizofrénia és más pszichotikus betegségek kockázatát. Ennek ellentmondani látszik az a tény, hogy míg az 1940-es évektől kezdve Amerikában egyre népszerűbbé vált a marihuána, a skizofrénia előfordulása állandó maradt, illetve csökkent, és ma is körülbelül "csupán" a lakosság 1 százalékát érinti.

Ezért elképzelhető, hogy a két dolog között nincs is ok-okozati összefüggés, egyszerűen a skizofréniára genetikailag hajlamosak jobban élvezik a fű hatásait.

Nőknél átlagosan 19, férfiaknál 22 évesen jön elő a skizofrénia

Az elmúlt hónapban számos tanulmány látott napvilágot a témával kapcsolatban. Dr. Serge Sevy, a New Yorki Albert Einstein Orvosi Egyetem pszichiáter docense 16 és 40 év közötti skizofrén betegeket vizsgált. Százból ötvenen fogyasztottak marihuánát: ők 75 százalékban a betegség megjelenése előtt is szívtak már füvet, náluk a skizofrénia átlagosan két évvel korábban jelentkezett, mint a többiekénél. Egyéb tényezőket figyelembe véve azonban ez az összefüggés eltűnt.

A vizsgálatban jóval több férfi vett részt, mint nő. "A férfiaknál általában korábban jelentkezik a skizofrénia, 19 éves kor körül, míg a nőknél később, átlagosan 22 éves korban, függetlenül a marihuánafogyasztástól" - magyarázta Sevy. A tizenéves fiúk négyszer

gyakrabban lesznek rendszeres fűfogyasztók, mint a lányok, ez pedig hozzájárulhat a skizofrénia és a marihuána közötti összefüggés illúziójához.

Mi játszódik le az agyban?

A rendszeres kannabiszhasználat megnöveli a skizofrének között a kórházi kezelések számát, leépíti a társas kapcsolatokat és a kognitív képességeket. Ezek mellett emelkedik a tünetek kiújulásának aránya, és a betegek a gyógyszereket sem szedik rendszeresen.

Marie-Odile Krebs, a francia INSERM kutatója szerint a marihuána hatása függ a génektől, egyes skizofrén betegekben ezek a hatások sokkal súlyosabbak lehetnek. Valószínűleg a betegség családi halmozódása lehet a magyarázat, a tinédzserkorban kezdett fűfogyasztás az ő esetükben jelentős változásokat okozott az érintett agyi receptorok fejlődésében.

Ezek az úgynevezett endokannabonoid receptorok az agy dopaminrendszerének részei. Ha megváltozik a receptorok rendszerre gyakorolt hatása, megnő a dopamin-szint az agy egyes részeiben - ez pedig megnöveli a pszichotikus epizódok esélyét. A serkentő hatású kábítószer, például a szintén a dopaminrendszerre ható kokain vagy az amfetamin is okozhatnak pszichotikus tüneteket, miközben az antipszichotikus gyógyszerek ezt a folyamatot gátolják.

Mivel a skizofrénia kockázata ötven százalékban a génekben rejlik, a kutatási eredmények segítségével több ezer embernél lehetne kitolni a betegség kezdetét. Bár a skizofrénia csak a népesség egy százalékát érinti, tíz százaléknál vannak jelen olyan személyiségjegyek - például paranoia -, amelyek felerősödve már a skizofrénia kategóriájába esnek: ők az átlagosnál érzékenyebben reagálhatnak a marihuánára.

Miért népszerű a marihuána a skizofrének körében?

A skizofréneknél a marihuána boldogabb állapotot idéz elő, nagyobb mértékben csökkenti a negatív érzéseket és a szorongást. Azok a skizofrén betegek, akik füvet szívtak, jobban be tudtak illeszkedni a családba.

A szerhasználat emellett egy bizonyos fokú szocializációt is kíván, hiszen csak így lehet beszerezni az adagot. A füvet szívó skizofrének agya gyorsabban dolgozza fel az információkat, emellett memóriájuk és verbális képességeik is jobbak, mint a kannabiszt nem használóké, holott egyáltalán nem ezt várnánk. Ahhoz, hogy valaki be tudja szerezni a szert, kisebb kognitív károsodással kell rendelkeznie, mint egy átlagos skizofrének.

A marihuána kémiai szerkezetéből kiindulva egyáltalán nem meglepő a hangulatjavító és hallucinogén hatás: a delta-9-tetrahydrocannabinol (THC) névre keresztelt vegyület már egészségesekben is hallucinációkat, paranoiát és rövid pszichotikus epizódokat okozhat, miközben a marihuána másik alkotórésze, a cannabidiol (CBD) ezzel ellentétes hatást vált ki. A jövőben a skizofrén betegek hasznára válhat egy olyan gyógyszer, amely rendelkezik a CBD jótékony hatásaival, azonban nem hozza létre a THC-vel összefüggő kockázatokat.

Medipress

 A cikket az alábbi címen találja az [origo]-ban:

<http://origo.hu/lifenetwork/pszichologia/20100729-osszetett-kapcsolat-van-a-skizofrenia-es-a-marihuana-kozott.html>